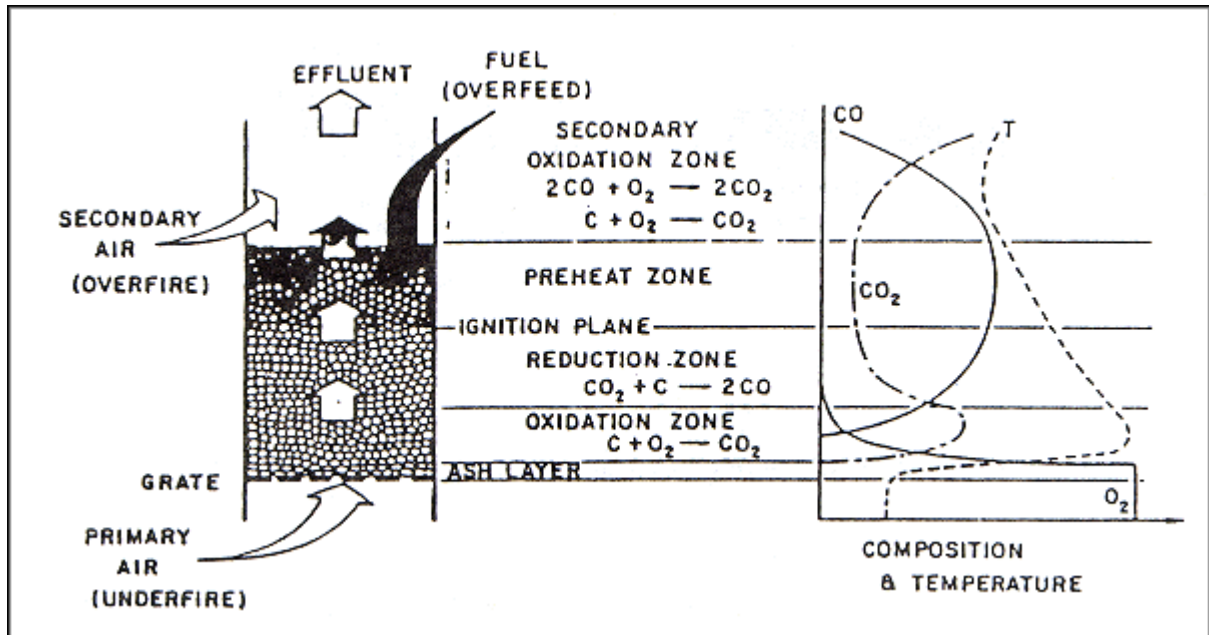

เรื่องนารูเกี่ยวกับขยะ 4 : เทคโนโลยีเตาเผาขยะมูลฝอยแบบฟลูอิดไดซ์เบด

สมรัฐ เกิดสุวรรณ srk@kmitnb.ac.th
และ ยุทธนา มหัจฉริยวงศ์

- ▼ [1. บทนำ](#)
- ▼ [2. หลักการทำงานของเตาเผาขยะมูลฝอยแบบฟลูอิดไดซ์เบด](#)
- ▼ [3. เตาเผาขยะมูลฝอยแบบฟลูอิดไดซ์เบดชนิดหมุนวน](#)
- ▼ [4. บทสรุป](#)

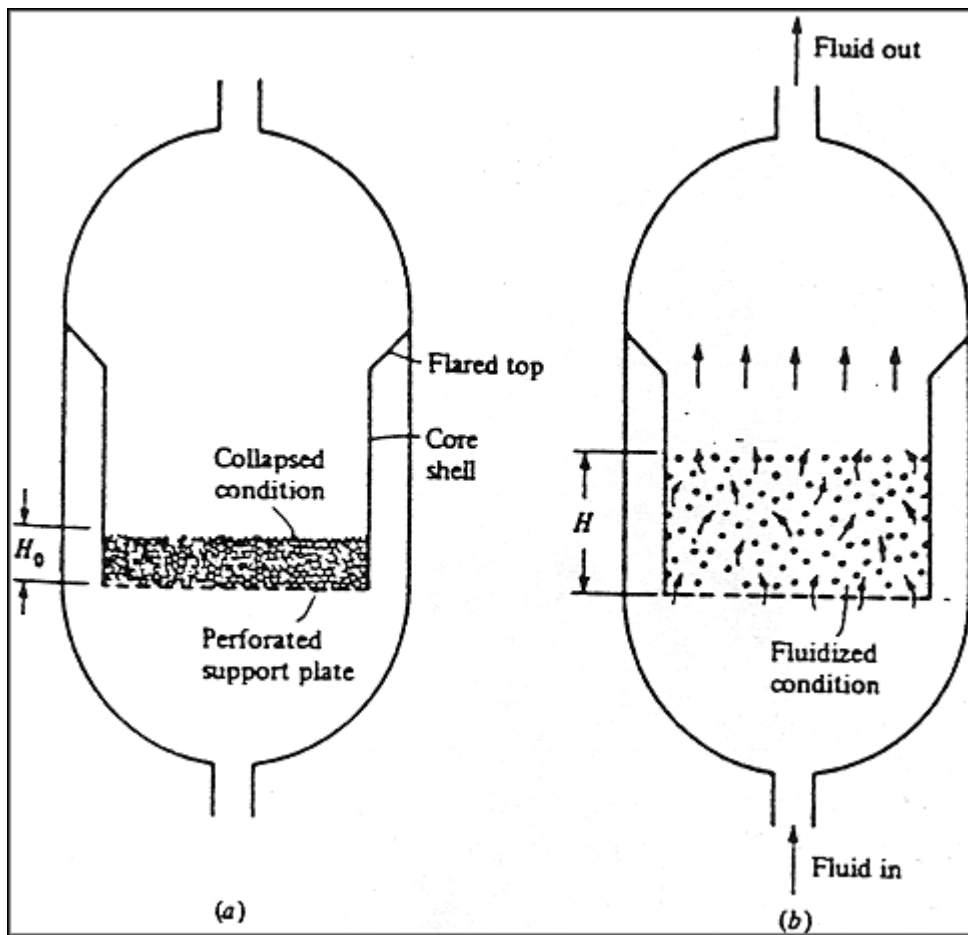
รูปที่ 1 การเผาไหม้ในเตาแบบ Static Bed

1. บทนำ

ในตอนที่แล้ว ได้นำเสนอระบบเตาเผาขยะมูลฝอยแบบต่าง ๆ และได้สรุปว่า ในแต่ละระบบต่างก็มีข้อดี และจุดอ่อนที่แตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น ลักษณะสมบัติของขยะมูลฝอย ปริมาณขยะ และงบประมาณ เป็นต้น ในตอนนี้ จะขอเสนอเทคโนโลยีเตาเผาขยะมูลฝอยอีกแบบหนึ่ง คือเตาเผาขยะมูลฝอย แบบฟลูอิดไดซ์เบดซึ่งได้มีโครงการ ที่จะนำมาใช้ในการกำจัดขยะมูลฝอย ที่จังหวัดเชียงใหม่ แต่ได้รับการต่อต้านจากชาวบ้าน ผู้อยู่อาศัยบริเวณใกล้เคียงโรงกำจัด ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง ต่อเทคโนโลยีของเตาเผาแบบนี้

2. หลักการทำงานของเตาเผาขยะมูลฝอย แบบฟลูอิดไดซ์เบด

หลักการทำงานของเตาเผาขยะมูลฝอย แบบเตานิ่ง (Static Bed) ซึ่งเป็นหลักการทำงาน ที่ใช้ในเตาเผาโดยทั่วไป ได้แสดงในรูปที่ 1 โดยขยะมูลฝอยจะถูกวางไปบนตะแกรง (grate) ในห้องเผาไหม้ อากาศที่ใช้ในการเผาไหม้ จะแบ่งเป็นสองส่วน อากาศส่วนแรก (Primary Air) จะป้อนเข้าทางด้านล่างของเตา และไหลผ่านพื้นผิวของขยะมูลฝอย แทรกตัวลอยไปสู่ขยะมูลฝอย ชั้นบน เมื่อมีการเผาไหม้เกิดขึ้น อากาศส่วนนี้จะทำปฏิกิริยาการเผาไหม้ กับขยะมูลฝอย (เชื้อเพลิง) และให้ความร้อน พร้อมกับผลิตภัณฑ์ จากการเผาไหม้อันได้แก่ก๊าซต่าง ๆ ออกมา อากาศส่วนที่สอง (Secondary Air) ซึ่งป้อนเข้าไปในห้องเผาไหม้ทางด้านบน จะเป็นตัวช่วยให้ก๊าซต่าง ๆ ซึ่งยังเผาไหม้ไม่สมบูรณ์ ทำปฏิกิริยาการเผาไหม้ อีกครั้งหนึ่งก่อนที่จะออกจากห้องเผาไหม้ ไป รูปทางขวามือของรูปที่ 1 จะแสดงให้เห็นถึง การเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิ และองค์ประกอบ ของก๊าซภายในห้องเผาไหม้ชนิดนี้

รูปที่ 2 การเกิด fluidization ในเตาเผา (a) อนุภาคในลักษณะ Static Bed (b) อนุภาคในลักษณะ Fluidization

หากเพิ่มความเร็วของอากาศส่วนแรก ให้สูงขึ้นจนทำให้ขยะมูลฝอย เกิดการแยกตัวออกจากกัน และลอยตัวขึ้นเหนือตะกรับ จะทำให้เกิดสภาวะที่เรียกว่า fluidization ขึ้น ดังแสดงในรูปที่ 2 (b) นั่นคือขยะมูลฝอย จะประพฤติตัวคล้ายกับของไหล และจะสังเกตเห็นว่าพื้นผิวขยะมูลฝอยที่เกิด fluidization จะสัมผัสกับอากาศโดยทั่ว

ความเร็วต่ำสุดที่ทำให้เกิด fluidization คือความเร็วที่ทำให้แรงต้านการไหลของขยะมูลฝอย (Drag Force) มีค่าเท่ากับน้ำหนักตัวของมันแรงต้าน = น้ำหนัก

โดย

C_d = สัมประสิทธิ์แรงต้าน (Drag Coefficient)

A_c = พื้นที่หน้าตัดของขยะมูลฝอย

P_t = ความหนาแน่นของของไหลที่ทำให้เกิด fluidization (อากาศ)

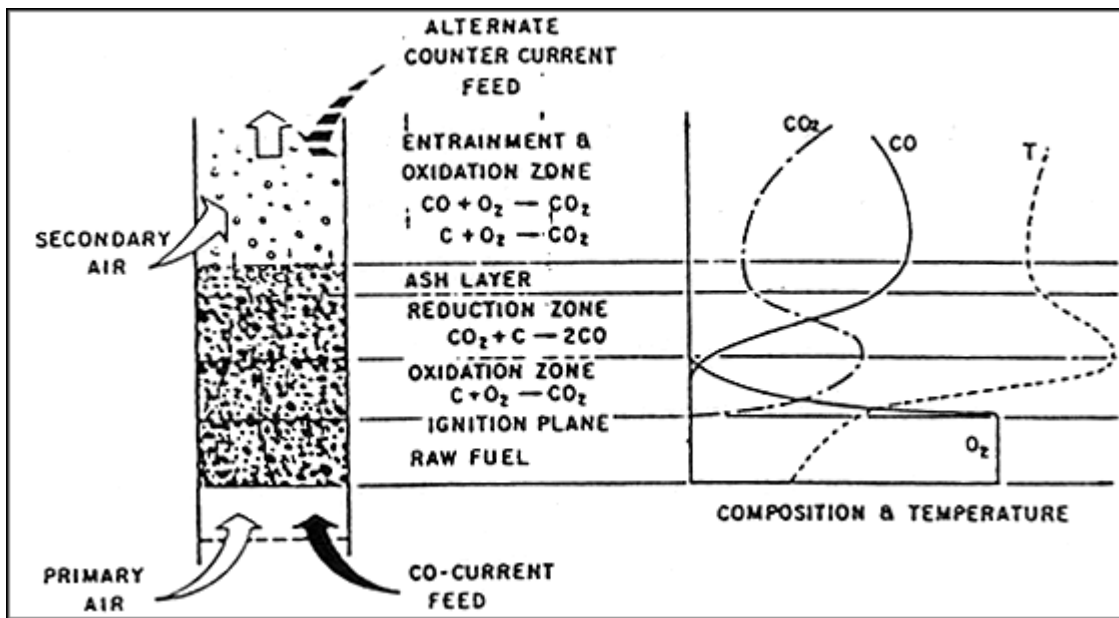
V_s = ความเร็วของของไหล

V = ปริมาตรของขยะมูลฝอย

P_s = ความหนาแน่นของขยะมูลฝอย

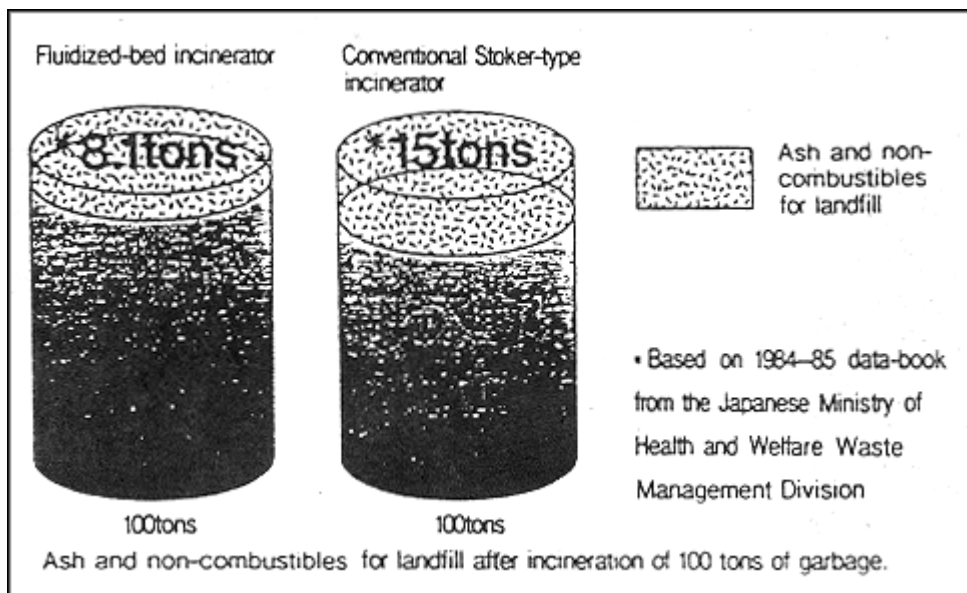
g = ความเร่งเนื่องจากแรงโน้มถ่วง

เตาเผาขยะมูลฝอยที่ทำงานด้วยหลักการของ fluidization จะเรียกว่า เตาเผาขยะมูลฝอย แบบฟลูอิดไดซ์เบด (Fluidized Bed Incinerator) ซึ่งได้แสดงการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิ และองค์ประกอบของก๊าซในรูปที่ 3

รูปที่ 3 การเผาไหม้ในเตาเผาขยะมูลฝอยแบบฟลูอิดไดซ์เบด

ข้อได้เปรียบของเตาเผาแบบนี้ อยู่ที่ลักษณะทางกายภาพของระบบ ซึ่งมีการสัมผัสกันโดยตรง ระหว่าง ออกซิเจนในอากาศ กับพื้นผิวของขยะมูลฝอย ทำให้การเผาไหม้เป็นไปอย่างสมบูรณ์ สามารถใช้อากาศส่วนเกิน จำนวนน้อย และเนื่องจากการแลกเปลี่ยนความร้อน ภายในเตาเกิดขึ้น แบบการนำความร้อน - การพาความร้อน (Conduction - Convection Heat Transfer) ทำให้การถ่ายเทความร้อน ภายในเตาชนิดนี้สูงกว่าเตาชนิดอื่น ๆ กระทรวงสาธารณสุข ของประเทศญี่ปุ่น ได้รายงาน ว่า เมื่อเปรียบเทียบความสามารถ ในการเผาไหม้ของเตาขยะมูลฝอย ในเตาเผาแบบตะกรับ (Stoker type) และเตาเผาขยะมูลฝอย แบบฟลูอิดไดซ์เบด ได้พบว่าเตาเผาขยะมูลฝอย แบบฟลูอิดไดซ์เบด สามารถเผาทำลายขยะมูลฝอย ด้วยประสิทธิภาพที่สูงกว่าเตาเผาแบบแรก ดังแสดงให้เห็นในรูปที่ 4 (ในการเผาไหม้ขยะมูลฝอย 100 ตัน เตาเผาขยะมูลฝอย แบบฟลูอิดไดซ์เบดจะเหลือ และต้องนำไปทำการฝังกลบ 8.1 ตัน ในขณะที่เตาเผา แบบตะกรับจะมีจำนวน 15 ตัน

รูปที่ 4 เปรียบเทียบประสิทธิภาพการเผาไหม้ระหว่างเตาเผาขยะมูลฝอยแบบฟลูอิดไดซ์เบด กับเตาเผาขยะมูลฝอยแบบตะกรับ

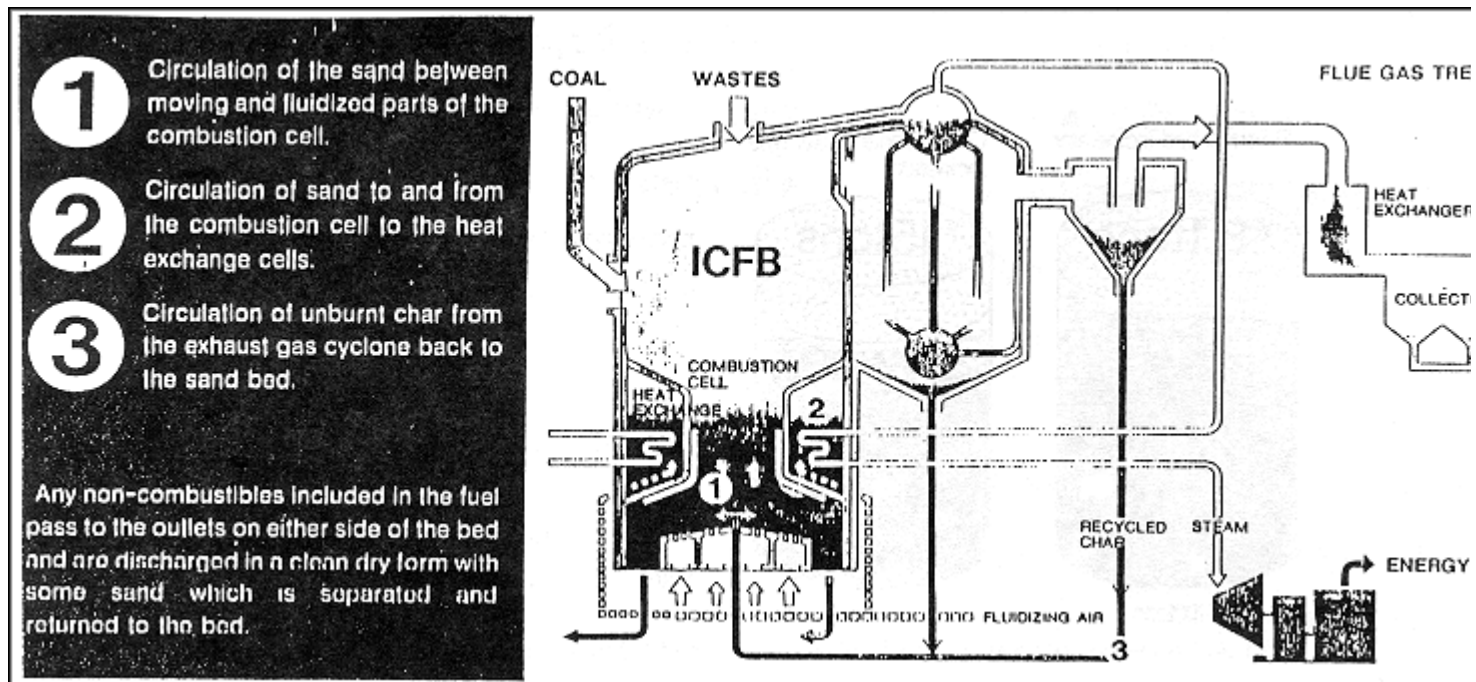
อย่างไรก็ตาม การควบคุมให้เกิด fluidization ขึ้นภายในเตาไม่สามารถทำได้โดยง่าย ประการที่หนึ่งเพื่อที่จะควบคุมให้แรงดันการไหลของขยะมูลฝอยมีค่าเท่ากับน้ำหนักตัวของมัน ความเร็วอากาศที่ป้อนเข้าไปในเตาจะต้องเป็นสัดส่วนกับปริมาตรของขยะมูลฝอย(หรือมวล) ในกรณีที่ขยะมูลฝอยมีรูปทรงที่ไม่เป็นเอกพันธ์ การควบคุมความเร็วอากาศที่จะทำให้เกิด fluidization ขึ้นภายในเตาทำได้ยากขึ้น อีกประการหนึ่ง ขยะมูลฝอยส่วนที่เผาไหม้จะมีมวลที่น้อยลง ความเร็วอากาศที่จะทำให้เกิด fluidization จะต้องผันแปรตามมวลขยะมูลฝอยส่วนนั้นด้วย

ข้อไม่สะดวกในการควบคุมการทำงานของเตาเผาชนิดนี้ ได้รับการแก้ไขโดยการใส่ทราย เป็นตัวช่วยให้เกิด fluidization และขณะเดียวกันก็ช่วยให้เกิดการเผาไหม้ที่สมบูรณ์ด้วย โดยความจริงที่จุดติดไฟ ของทรายสูงกว่าของ

ขยะมูลฝอย ดังนั้นทรายจะสามารถเป็นตัวกลาง ทำหน้าที่ให้ความร้อนกับ ขยะมูลฝอยได้เป็นอย่างดี อีกประการหนึ่ง ทรายเป็นอนุภาคที่ขนาดเล็ก แต่มีพื้นที่ผิวที่กว้างใหญ่ ในทราย 1 ลูกบาศก์เมตรจะมีพื้นที่ผิวประมาณ 3000 ตาราง เมตร ซึ่งมากเพียงพอที่นำความร้อน ไปถ่ายเทให้กับขยะมูลฝอย นอกจากนั้นทรายยังเป็นวัสดุ ที่เก็บความร้อนได้ดี ดังนั้นการเริ่มต้นทำงานใหม่อีกครั้งหนึ่ง ภายหลังจากหยุดการทำงานชั่วคราว จะใช้เวลาอันสั้น

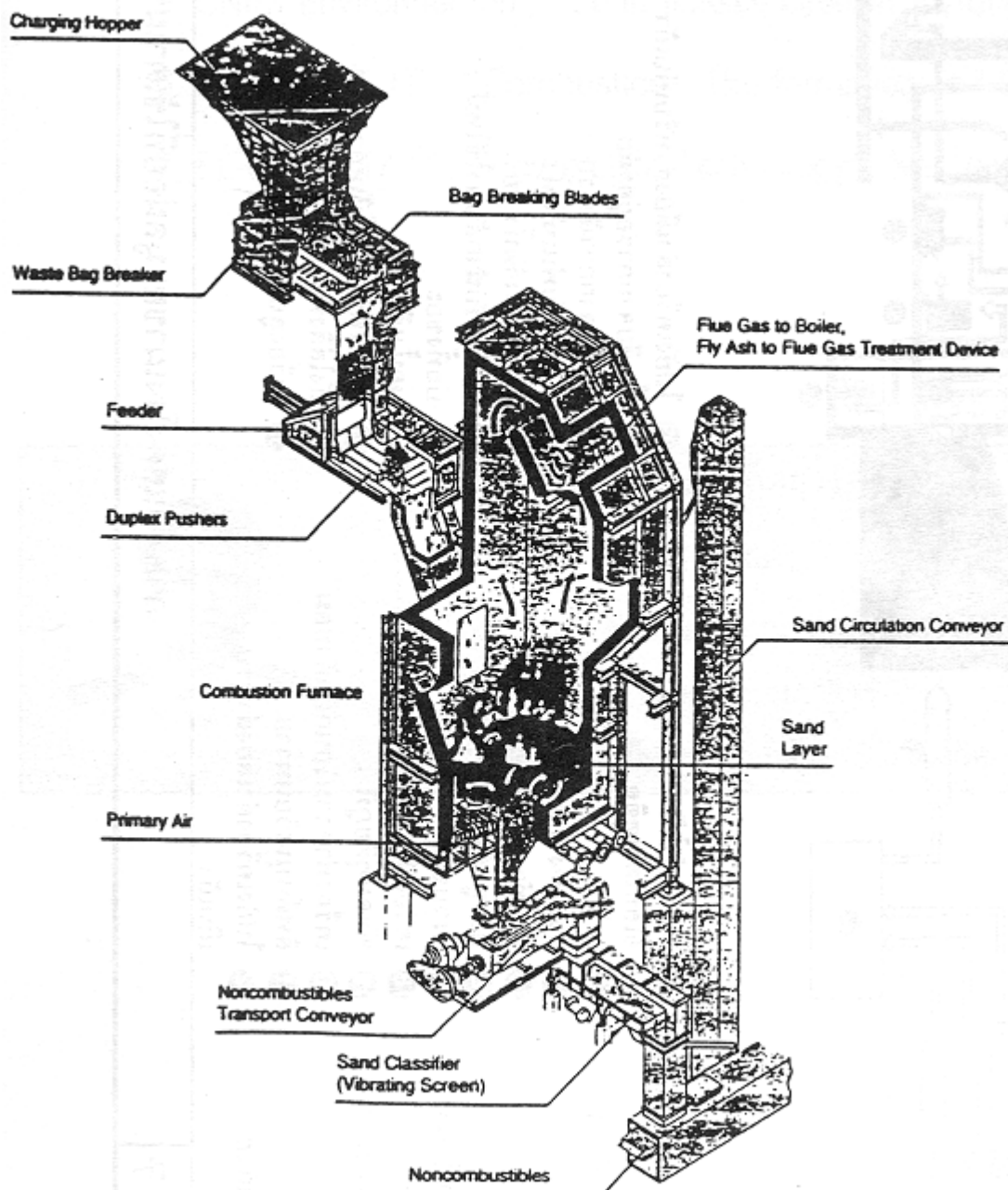
3. เตาเผาขยะมูลฝอยแบบฟลูอิดไดซ์เบดชนิดหมุนวน

เทคโนโลยีของเตาเผาขยะมูลฝอย แบบฟลูอิดไดซ์เบดได้พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ในปัจจุบันได้มีการนำ เตาเผาขยะมูลฝอยแบบฟลูอิดไดซ์เบดชนิดหมุนวน (Circulating Fluidized Bed Incinerator) โดยมีการนำทรายที่ทำให้เกิด fluidization หมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่อีกครั้งหนึ่ง ในรูปที่ 5 จะพบว่าเตาเผาที่ใช้สำหรับ เผาขยะมูลฝอย ที่มีค่าความร้อนต่ำ ดังนั้นจึงต้องมีการป้อน ถ่านหินเข้าไปในเตาเผา เพื่อช่วยเพิ่มค่าความร้อน ให้กับการเผาไหม้ด้วย

รูปที่ 5 ภาคตัดแสดงการทำงานของเตาเผาขยะมูลฝอยแบบฟลูอิดไดซ์เบดชนิดหมุนวน

ในรูปที่ 6 ได้แสดงภาคตัดการทำงาน ของเตาเผาขยะแบบฟลูอิดไดซ์ เบดชนิดหมุนวน ขยะมูลฝอยจะถูกป้อน เข้าไปในภาชนะรองรับขยะ (Charging Hopper) ซึ่งจะต้องมีการคัดแยก ขยะมูลฝอยซึ่งมีขนาดใหญ่เกินไป หรือตัด ให้มีชิ้นเล็กก่อน ที่จะทิ้งลงไป ในเตา ภายในห้องเผาไหม้ (Combustion Chamber) จะมีทรายร้อนทำหน้าที่ให้ความ ร้อน กับขยะมูลฝอยโดยมีอากาศส่วนแรก (Primary Air) ป้อนเข้าทางด้านล่างขยะส่วนที่ถูกเผาไหม้แล้วรวมทั้ง ทรายบางส่วนจะตกลงมาทางด้านล่างของห้องเผาไหม้ ทรายจะถูกแยกออก และนำกลับไปเข้าเตาใหม่อีกครั้งหนึ่ง ใน ขณะนี้ถ้าจะปล่อยออกมากภายนอก

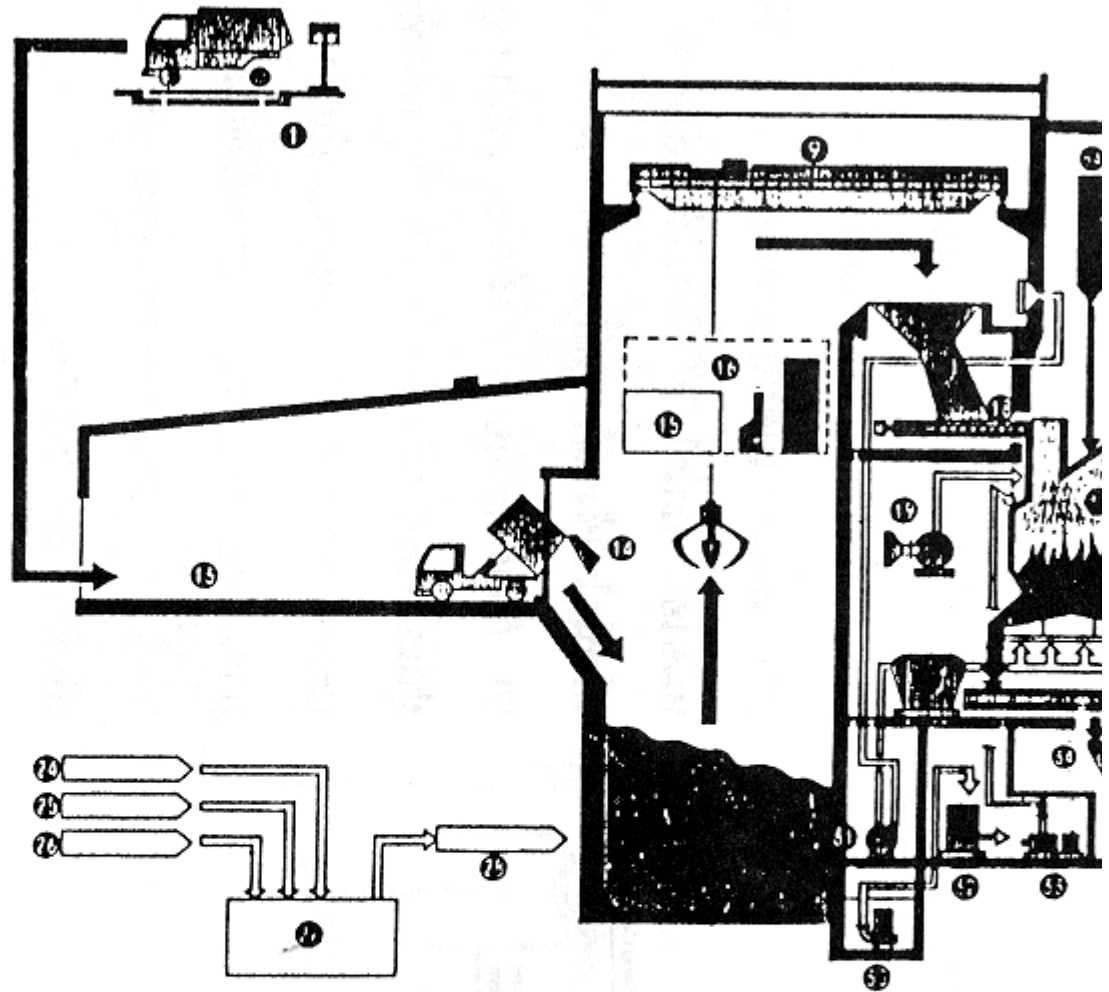

รูปที่ 6 ภาคตัดแสดงการทำงานของ เตาเผาขยะมูลฝอยแบบฟลูอิดไดซ์เบดชนิด หมุนวน

รูปที่ 7 แสดงภาคตัดของโรงเผาขยะ มูลฝอยที่ใช้เตาเผาขยะมูลฝอย แบบฟลูอิดไดซ์เบดชนิดหมุนวน รถขนขยะมูลฝอยจะขนน้ำหนัก (1) เพื่อบันทึกข้อมูลของขยะมูลฝอย น้ำ หนัก แห่ลงที่มา ก่อนที่จะนำไปทิ้งลงใน บ่อทิ้งน้ำขยะมูลฝอย (29) ผู้ควบคุมเตาเผาขยะมูลฝอย ซึ่งอยู่ในห้องควบคุม (16) จะบังคับให้ เครื่องยกขยะมูลฝอย ทำการเก็บขยะ มูลฝอยไปทิ้งในกรวยรับขยะ(17) โดยปกติแล้ว ผู้ควบคุมเครื่องต้องทำหน้าที่ในการคัดเลือกขยะมูลฝอยส่วนที่ใหญ่เกินไปไม่ให้เข้าไปในเตา อีกทั้งต้องทำหน้าที่ผสมผสานขยะมูล ฝอยที่ป้อนเข้าไปในเตาให้ที่มีค่า ความร้อนที่ใกล้เคียงกันไม่ควรนำขยะมูล ฝอยที่มีค่าความร้อนสูงมาก ๆ ใส่ไปในเตา แล้วนำขยะมูลฝอยที่มีค่าความร้อนต่ำมาก ๆ ตามเข้าไป เพราะ จะทำให้การควบคุมการทำงานของเตา เผาเป็นไปอย่างลำบาก ในการตรงกันข้าม ผู้ควบคุมเครื่อง ควรทำการผสมขยะมูลฝอยส่วนที่มีค่าความร้อนสูง เช่นกลองกระดาษ ลังไม้ คลุกเคล้ากับขยะมูลฝอยส่วนที่มี ค่าความร้อนต่ำ เช่นขยะเศษอาหาร ก่อนที่จะใส่ไปในเตา การเผาไหม้จะเกิดขึ้น ในห้องเผาไหม้ (10) ก๊าซร้อนจากการเผาไหม้จะไหล ผ่านหม้อไอน้ำ (11) เพื่อแลกเปลี่ยนความ ร้อนกับน้ำ ไอน้ำที่ได้จากหม้อไอน้ำ จะนำไปใช้ในการให้กำเนิดกระแสไฟฟ้า (6) หรือนำไปใช้งานในจุดอื่น ๆ ที่ต้องการ ไอน้ำ (4) และ (7) ก๊าซร้อนที่ออกจากหม้อไอน้ำ จะไหลสู่เครื่องกำจัดฝุ่นแบบไฟฟ้าสถิตย์ (12) ก่อนที่ปล่อยออกสู่บรรยากาศ (53) ถ้าจากการ เผาไหม้จะล่าช้าลงไปทำการฝังกลบต่อไป (48) ในระบบที่แสดงในรูปจะมีการ น้ำเสีย (33) และตะกอนอุจจาระ (54) ซึ่็ดเข้าไปใน เตาเพื่อทำการเผาไหม้ด้วย

ผังแสดงการทำงาน

เตาเผาไหม้ชนิดหมุนวน (TIF) แบบฟลูอิดไดซ์-เบด

❶ เครื่องชั่งรถบรรทุก ❷ ที่เก็บไอน้ำแรงดันปานกลาง ❸ ระบบเครื่องปรับอากาศ ส่งน้ำร้อนและสายหิมะ ❹ การใช้งานในศูนย์ ❺ ที่เก็บไอน้ำแรงดันสูง ❻ เครื่องกำเนิดไฟฟ้ากักหน้ไอน้ำ ❼ การใช้งานในศูนย์ ❽ เครื่องทำความร้อนก่อนด้วยลม ❾ เกรนยกขยะ ❿ เตาเผาไหม้ ⓫ หม้อต้มน้ำทำความร้อนด้วย	⓬ เครื่องทำให้ตกตะกอน แบบอิเล็กโทรสแตติก ⓭ แทน ⓮ ประตูทิ้งขยะ ⓯ ห้องทำงานของเกรน ⓰ ห้องศูนย์บังคับ ⓱ กรวยขยะ ⓲ เครื่องป้อนขยะ ⓳ พัดลมทุติยภูมิ ⓴ เครื่องทำความร้อนก่อนด้วยลม ⓵ ลิฟต์หมุนเวียนทราย ⓶ ไปยังเครื่องลำเลียง	⓷ ไปยังเครื่องลำเลียง ⓸ น้ำเสียจากการอยู่อาศัย ⓹ น้ำเสียจากการล้าง ⓺ น้ำสำหรับพ่นแหวไอน้ำ ⓻ อุปกรณ์กำจัดไอน้ำ ⓼ น้ำสำหรับน้ำกลับม ⓽ บ่อทิ้งขยะ ⓾ บ่อน้ำเสีย ⓿ เครื่องพ่นลมทำให้ ⓿ ดึงใส่สิ่งที่กรองออก ⓿ เครื่องสูบลมเย็นน้ำเสีย

รูปที่ 7 ภาคตัดแสดงโรงเผาขยะ มูลฝอยที่ใช้เตาเผาขยะแบบฟลูอิดไดซ์ เบดชนิดหมุนวน

4. บทสรุป

การกำจัดขยะมูลฝอยด้วยการเผาไหม้ จะไม่สามารถก่อให้เกิดมลพิษ กับสิ่งแวดล้อมได้ ถ้าหากมีการศึกษา

การทำงานของระบบที่จะนำมาใช้เป็นอย่างดี เตาเผาขยะแบบฟลูอิดไดซ์เบด ชนิดหมุนวนเป็นอีกทางเลือกหนึ่ง ในการกำจัดขยะมูลฝอย ซึ่งมีปริมาณมากขึ้น และมากขึ้นทุกวัน เช่นขยะมูลฝอยในประเทศไทย ผู้เขียนหวังว่าบทความที่น่าเสนอนี้จะก่อให้เกิดความเข้าใจ ที่ดีขึ้นกับการเผาขยะมูลฝอยในเตาเผาแบบนี้

เอกสารอ้างอิง

1. EBARA Corporation, "Fluidized Bed Incineration System", Japan.
2. NKK Incinerator, Japan.
3. FRAMATOME, "Circulating Fluidized Bed Incineration", France
4. GEC ALSTHOM, "Chaudiere a lit fluidise circulant de 250 MWe",France.
5. CNIM Environnement, "Le lit fluidise circulant pyroflow",France.
6. EDWARDS J.B., "Combustion : The formation and Emission of Trace Species", Ann Arbor Science, 1977.
7. EL-WAKIL M.M., "Powerplant Technology", McGraw Hill, 1985.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ ดร.สมรัฐ เกิดสุวรรณ
การศึกษา Ph.D(Energy)
การทำงาน ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล
คณะวิศวกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

ชื่อ ยุทธนา มหัจฉริยวงศ์
การศึกษา วศ.ม (สาขาภิบาล)
การทำงาน ภาควิชาวิศวกรรมโยธา
คณะวิศวกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

This document was last modified on